

4.1 signalen

Zwak functionerend inzicht

Voordat het kind kan beginnen te rekenen in het getallengebied tot 1000 moet het enkele rekeninzichten bezitten, zoals kennis van de structuur van het (tientallige) getalensysteem, de wijze waarop de getallen tot en met 1000 zijn opgebouwd en de regels volgens welke getallen geschreven worden.

Er zijn signalen die er op duiden, dat deze inzichten niet of in onvoldoende mate aanwezig zijn:

Bij het oplezen of schrijven van getallen *verwisselt het kind vaak de tientallen en de eenheden*: het leest of schrijft bijvoorbeeld achtenveertig, terwijl het getal vierentachtig bedoeld is. Deze fout wordt meestal veroorzaakt, doordat een kind het *plaatswaardesysteem niet begrijpt*. In een aantal gevallen echter komt dit, doordat de *uitspraak verwarrend werkt*, of dat het kind *moeite heeft met links en rechts*.

Bij de getallen tussen 100 en 1000 komt deze verwisselingsfout eveneens voor, maar er worden daarbij nog andere fouten gemaakt. Deze fouten hebben betrekking op de *nul op de plaats van de eenheden of de tientallen*. Vierhonderd drie wordt dan geschreven als 4003 of als 43 (want er zijn geen tientallen).

Geen begrip van de functie van de nul in een getal zien we ook in foute antwoorden zoals deze:

$$59 - 2 = 39 \quad \text{of} \quad \begin{array}{r} 59 \\ 2 \\ \hline 39 \end{array} \quad \text{en} \quad 354 - 50 = 34$$

In paragraaf 4.3 volgen diagnostische peilingen, waarmee we kunnen nagaan, wat de achtergronden zijn van geconstateerde achterstanden in inzicht en vaardigheden.

Daaraan voorafgaande behandelen we de belangrijkste leerthema's die het kind bij de getalopbouw tot 1000 moet doorlopen. Kennis van deze opbouw kan verduidelijken welke peilingen het meest in aanmerking komen en op welk punt in het leerproces de remediërende activiteiten kunnen beginnen.

Gebrekkige rekenvaardigheid

Er zijn ook signalen die wijzen op een *gebrekkige rekenvaardigheid*. Dit uit zich in het *maken van fouten in deelvaardigheden* bij het uitrekenen van moeilijker sommen.

Vaak is het zwak functioneren van het rekenen tot 20 de oorzaak van onjuiste uitkomsten. Veel kinderen gebruiken *verkeerde of inefficiënte oplossingsmethoden* die bij het rekenen met kleine getallen nog wel werken, maar bij grotere sommen onoverkomelijke problemen opleveren.